

12. Zijn er ook nieuwe nesten gebouwd dit jaar?
 13. Wanneer er nieuwe nesten gebouwd werden, wie deden dat dan: de menschen of de ooievaars?
 14. Op welken datum vertrokken de paartjes weer naar 't Zuiden.
 15. Hoeveel dagen verlieden er tusschen uitvliegen der jongen en 't vertrek van de ouden naar 't Zuiden.
 16. Werd er ook om het bezit van de horst gevochten?
 Medewerkers worden verzocht voor iedere horst de vragen apart te beantwoorden.
 Bij voorbaat onzen dank!

H. v. DIJKEN.
 J. DE JONGE.

Paarden te water en bloedzuigers. — De heer W. Chr. de Priester te Geersdijk maakt in Afl. 9 van „De Levende Natuur”, jaargang XXVIII, enkele opmerkingen naar aanleiding van mijn berichtje in Afl. 7 over het baden van paarden en zegt daarbij o.m. „wat het jonge paard van den heer Schipper betreft, als dat zijn verstand gebruikt had en stil in de sloot was blijven liggen, de bloedzuigers waren er dan wel afgebleven”. Zou dit wel zo zeker zijn? Bloedzuigers immers kunnen kruipen en zwemmen beide. Zwemmen doen ze des daags bij warm weer — en dit hadden we veel in de tijd, dat we het dier vonden — zelfs zeer druk. En ze zouden het paard niet gevonden hebben, als dit zich maar stilgehouden had? Dit is niet aan te nemen. Alleen zou dit wel 't geval hebben kunnen zijn bij nevelig of koud weer en des nachts, omdat dan de bloedzuigers ineengebogen, kop tegen staarteind, neer liggen net zooals ze in de winter dat ook doen, maar dan diep in de modder verstopt.

En nu onze Bels. 't Komt me voor, dat die zijn doel minstens zo goed en ook gemakkelijker bereikt zou hebben, als hij op een *warme* dag met zijn blote benen in het water was gaan staan, zonder dit modderig te maken. De beesten hadden hem dan even goed en vermoedelijk veel sneller te pakken gekregen, terwijl hij tevens in het heldere water er nog wel op andere wijze had kunnen bemachtigen ook.

Verder had ik het vermoeden uitgesproken, dat het modderige van het badwater mijner paarden de bloedzuigers van de dieren zou kunnen afhouden. Doch de blote benen van de Bels zouden dit weerleggen. 'k Geloof het echter niet, want dat de dichte beharing der paardehuid veel slijk uit het troebel water opvangt en vast houdt blijkt, tot niet weinig ergernis van de boereknechten, duidelijk, als de beesten het bad verlaten en het schijnt me toe, dat de bloedzuigers hun teer en fijn getande kaken wel te lief zullen hebben, om ze op de harde zandkorrels der klei te bederven. Maar die ongedekte kuiten van onze Bels dan, daar happen ze toch wel in en daar zuigen ze zich toch wel aan vast. Zeker, doch aan die vrijwel kale, vettige stelten, blijft al heel weinig van de glibberige klei hangen, daar lopen de kostbare cirkelzaagsegmenten in de bekken der zuigers dus minder, of helemaal geen gevaar.

Nooit heeft de heer De Priester een koe drijvende gevonden, die door de bloedzuigers afgemaakt was. Ik ook niet. Mogelijk zijn runders — en het schijnt me zelfs toe, dat dit werkelijk zo is — meer gewapend tegen aanvallen der „ongure” beesten dan paarden. De heer De Priester zou zich verdienstelijk kunnen maken, door daarnaar eens een onderzoek in te stellen nu, zooals uit zijn mededelingen blijkt, hij er zoo schoon voor in de gelegenheid is.

Januari 1924.

W. W. SCHIPPER.

Brandgansen. — Naar aanleiding van een mededeeling van A. J. Ravenswaay Rz. te Gorinchem in de „De Levende Natuur” van 1 Febr. jl. het volgende:

Intusschen abonné geworden van „De Levende Natuur” (het spijt mij dat ik dit niet was), wil ik U omtrent de brandgans, *Branta Leucopsis*, in 't Duitsch Weiswangengans, het volgende mededeelen.

In 't begin van Januari 1924, werd door een boer, in mijn jachtveld, een brandgans geschoten. Deze gans werd mij getoond en ik kocht ze, om ze te laten prepareren in het museum „Natura Docet” te Denekamp.

Volgens een begeleidend schrijven bij de terugzending, werd medegedeeld, dat nog een exemplaar uit Makkum en een exemplaar uit Leeuwarden was ontvangen en tevens dat in Denekamp een troep van 30 stuks was gezien.

De brandgans welke in mijn jachtveld geschoten was, was alleen en volgens mijn opinie niet ziek.

Slagharen 13-2-'24.

B. B. DE BOER.

Orobanche speciosa. — Een mooie bremraap, zoo niet de mooiste. Ik kan dan ook niet nalaten, er de aandacht op te vestigen. De cultuur is zeer eenvoudig. Men legt eenige tuinboonen zes centimeter diep en zaait op de boonen het zaad uit, waarna alles met grond gedekt wordt. De bloemen zijn bijzonder fraai. Lila met wit en de slip oranje geel. Vermoedelijk is het zaad bij onze

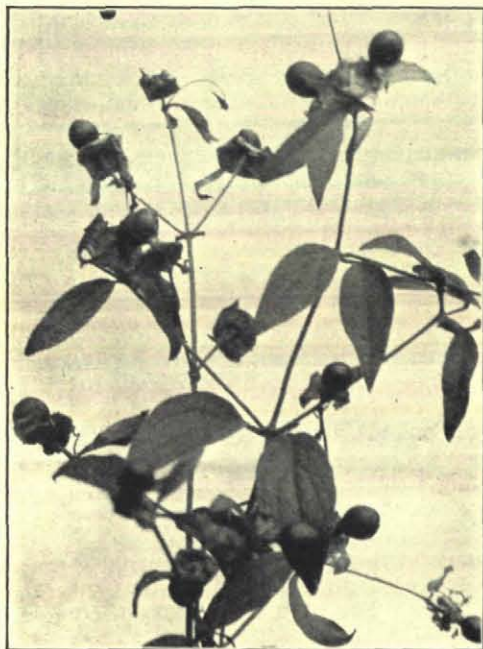

Fig. 1. *Cucubalus baccifer*.

Foto BORNEMAN.

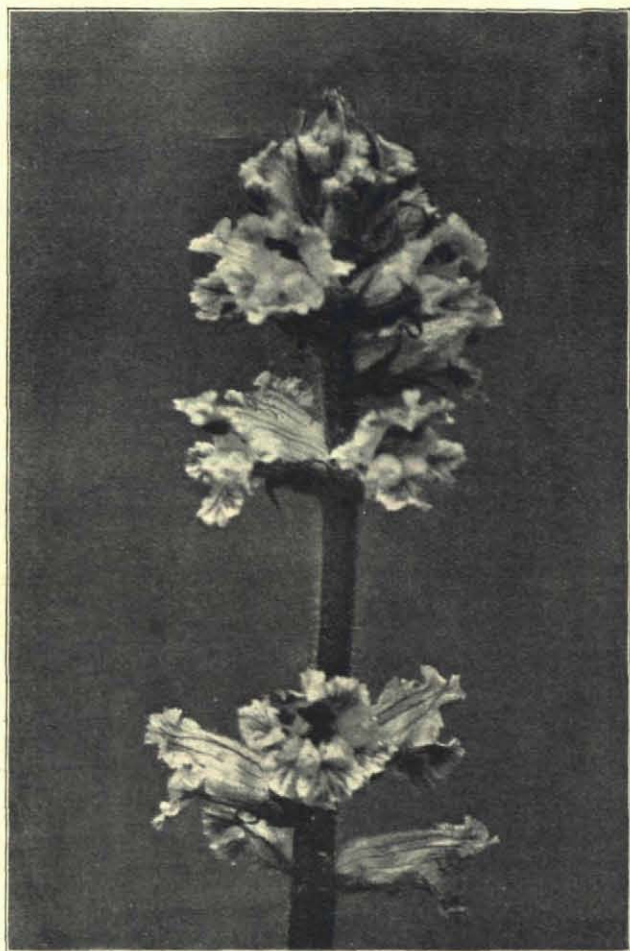

Fig. 2. *Orobanche speciosa*, de bremraap der tuinboonen.

Holl. firma's wel te verkrijgen, ik ontving het van de firma Haage en Schmidt Erfurt. Dieren. BORNEMAN.

Cucubalus baccifer. — In de flora van Heukels zijn een zevental vindplaatsen opgegeven. Na een wandeling welke ik beoosten de IJsel maakte, kan Steenderen als vindplaats opgenomen worden. Gaat men de vindplaatsen op de kaart na, dan mag het vermoeden wel bestaan, dat de plant wel meer voor zal komen, vooral op terrein nabij rivieren. De plant is er geen die de aandacht direct op zich vestigt: de planten mij bekend, zijn zeer zware